

Foto Glenn Murberg 20120427

Åtta sjöar blir Storsjön

Nu har vi hamnat utanför Borås, närmare bestämt vid Storsjön i Seglora socken, Marks Härad. Här bodde och verkade människor under mer än 2000 år. Här fanns gårdar, torp, backstugor, kvarnar, ja till och med en liten "industri"- kopparhammare och vadmalsstamp. Då var det liv och rörelse. Idag hör man bara granarnas sus och bäckens porlande. Varför utplånades allt detta? Det var ingen rik bygd. Ingen kunde livnära sig på enbart jordbruket. Det var en skogsbygd. Gårdarna häruppe ägdes av andra än brukarna, de arrenderades. Först av släkten Cronhielm och sedan kom dessa gårdar under de förmögna boråsfamiljernas jordförvärv såsom släkten Langlet, Hall, Graf, Bäfverman, Tollstorp och Lindberg. Redan på 1700-talet blev kraven på mer vattenkraft större och därför flyttades kopparhammaren och senare vadmalsstampen ner till Viskan, till Småöjeström och Hofforsen. Dödsstöten kom när vattenmagasinet Storsjön skapades i början på 1900-talet. Innan 1910 fanns i stället för Storsjön inte mindre än åtta små sjöar, Skäggaredssjön, Hängsjön, Djupasjö, Hällingåssjön, Iglatjärn, Madsjön, Mörkasjö och Yxasjön. Här låg utskogar och utmarker till Självared, Skrapered, Lundsberg, Almhult och Hulu. Direktör Johannes Eriksson, son till Sven Eriksson, som skapade den textila storindustrin i Skrapered, förstod tidigt att Viskans vatten var otillräckligt för Rydboholms AB:s kraftförsörjning. Under torkperioder måste driften inskränkas och ibland stoppas helt. Han bestämde sig för att skapa ett vattenmagasin och leda vattnet därifrån till Viskan. Beslutet att genomföra projektet fattades vid bolagstyrelsens sammanträde den 11 oktober 1905. Arbetet kom igång 1907.

Foto Glenn Murberg 20120811

Man förvärvade mark från ovan nämnda gårdar och därmed också torp i området. Avsevärda arealer måste sättas under vatten, två gårdar och flera torp. För att förbinda vattenmagasinet med Viskan var man tvungen att spränga en tunnel. Den gjordes 2,5 m bred och 2 m hög, längden 770 m. Den var länge Nordens största vattentunnel.

Den blev färdig i november 1909 och tack vare riklig nederbörd var sjön fylld redan i januari 1910. Magasinet har en yta på ca 150 ha och en vattenvolym på 9 miljoner m³. I januari 1912 hade Johannes Eriksson varit vid tunnelanläggningen. På vägen tillbaka till Viskafors gick han på järnvägsspåret och observerade inte att tåget kom. Han blev påkörd och dödad på den järnväg han själv varit med om att projektera. Ett tragiskt slut för en vad jag förstår omtyckt och duktig man. Så uppstod Storsjön, som också kallas Johannes Erikssons sjö, Sven Erikssons sjö eller Skäggaredsjön, och bygden kring de forna små vattnen var utplånad. Idag syns inte många spår av att sjön är uppdämd. Det är en vacker sjö med många öar och delvis lövklädda stränder. Tyvärr tappas den hårt eftersom den idag utgör vattentäkt för Viskafors, Svaneholm, Bogryd, Kinnarumma och Rydboholm.